

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

„Prawo upadłościowe” (warsztaty) P

w projekcie

„Studia podyplomowe dla pracowników wymiaru sprawiedliwości – Prawo restrukturyzacyjne, upadłościowe i finansowe”

adw. **Maciej Geromin** – Sekcja Prawa Upadłościowego Instytutu Allerhanda w Krakowie Członek Zespołu Ministra Sprawiedliwości ds. Nowelizacji Prawa upadłościowego i naprawczego.

Telefon: +48 502 622 117

E-mail: geromin@allerhand.pl

**Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania
w Warszawie**

„Prawo upadłościowe” (warsztaty)

1. Rodzaje postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych, organy postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych, sygnatury postępowań (P) Przebieg najważniejszych etapów postępowania (P)
2. Przestanki ogłoszenia upadłości
3. Odpowiedzialność członka zarządu za niezłożenie wniosku w terminie w kontekście przepisów K.S.H. I badanie przesłanki niewypłacalności i zagrożenia niewypłacalnością (P, S)
4. Kumulacja wniosków o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego, w tym legitymacja prokuratora na etapie postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego (P,S)
5. Legitymacja procesowa podmiotów zagranicznych do składania wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego (P, S)
6. Bezskuteczność czynności prawnych w postępowaniu restrukturyzacyjnym i upadłościowym (P, S)
7. „Przestępstwo restrukturyzacji” i „przestępstwo pre-packu” oraz pokrzywdzenie wierzycieli

„Prawo upadłościowe” (warsztaty)

II. Przestanki ogłoszenia upadłości

Niewypłacalność

Podstawy ogłoszenia upadłości:

Art. 10. p.u.n.

Upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Niewypłacalność

Niewykonywanie wymagalnych zobowiązań pieniężnych

Art. 11. p.u.n.

1. Dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

„Pojęcie stanu niewypłacalności zostało zdefiniowane w art. 11 ustawy. Zgodnie z brzmieniem ust. 1 tego przepisu dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. **W świetle tej definicji każdorazowo brak realizacji zobowiązania w wymaganym terminie będzie skutkował uznaniem, iż w przypadku dłużnika zachodzi stan jego niewypłacalności.** Nie ma tutaj znaczenia, z jakiego powodu nie wypełnia on swoich wymagalnych zobowiązań, jaki jest okres tego opóźnienia, ani też, jaka jest wysokość długu w porównaniu do stanu jego aktywów. Nie ma również znaczenia, czy są to zobowiązania publicznoprawne, czy cywilnoprawne oraz to, czy są one stwierdzone tytułem egzekucyjnym, czy wykonawczym.”

- Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa 24/13, Lex nr 1313462

Niewypłacalność

Niewypłacalność

Art. 11. p.u.n.

1. Dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.

„Krótkotrwale wstrzymanie płacenia długów wskutek przejściowych trudności nie jest podstawą ogłoszenia upadłości, gdyż o niewypłacalności w rozumieniu art. 11 ust. 1 p.u.n. można mówić dopiero wtedy, gdy dłużnik z braku środków przez dłuższy czas nie wykonuje przeważającej części swoich zobowiązań.”

- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2011 r., sygn. akt V CSK 211/10, Lex nr 738136.

„W szczególności nie ma miejsca zaprzestanie płacenia długów, uzasadniające uznanie przedsiębiorcy za upadłego, gdy przedsiębiorca nie płaci długów, ponieważ uznaje je za nienależne (należności sporne). Jednakże gdy liczne długi skarżącego są stwierdzone tytułami wykonawczymi i egzekucja prowadzona z majątku skarżącego nie prowadzi do ich zaspokojenia, jego stanowisko, kwestionujące istnienie długów, jest bez znaczenia dla oceny, czy w tej sytuacji zachodzi zaprzestanie płacenia długów, uzasadniające uznanie dłużnika za upadłego.”

- Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2004 r., sygn. akt II CK 360/02, Lex nr 283324.

Niewypłacalność od 1 stycznia 2016 r.

Niewypłacalność

Od 1 stycznia 2016 r.

Art. 11 p.u.n.

1. Dłużnik **jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych.**

1a. Domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych **przekracza trzy miesiące.**

2. Dłużnik będący osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, jest niewypłacalny także wtedy, **gdy jego zobowiązania pieniężne przekraczają wartość jego majątku, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.**

3. Do majątku, o którym mowa w ust. 2, nie wlicza się składników niewchodzących w skład masy upadłości.

4. Do zobowiązań pieniężnych, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się zobowiązań przyszłych, w tym zobowiązań pod warunkiem zawieszającym oraz zobowiązań wobec współnika albo akcjonariusza z tytułu pożyczki lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach, o których mowa w art. 342 ust. 1 pkt 4.

5. Domniemywa się, że zobowiązania pieniężne dłużnika przekraczają wartość jego majątku, jeżeli zgodnie z bilansem jego zobowiązania, z wyłączeniem rezerw na zobowiązania oraz zobowiązań wobec jednostek powiązanych, przekraczają wartość jego aktywów, a stan ten utrzymuje się przez okres przekraczający dwadzieścia cztery miesiące.

6. Sąd może oddalić wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli nie ma zagrożenia utraty przez dłużnika zdolności do wykonywania jego wymagalnych zobowiązań pieniężnych w niedługim czasie.

7. Przepisy ust. 2–6 nie mają zastosowania do spółek osobowych określonych w ustawie z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030, z późn. zm.[28])), zwanej dalej „Kodeksem spółek handlowych”, w których co najmniej jednym współnikiem odpowiadającym za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem jest osoba fizyczna.

Niewypłacalność od 1 stycznia 2016 r.

Rekomendacje Zespołu ds. nowelizacji prawa upadłościowego i naprawczego s. 39 i 40

Ze względu na brak możliwości określenia „prostego” (narzędziowego) ekonomicznego kryterium niewypłacalności przez nauki ekonomiczne Zespół wskazuje, że możliwe jest wskazanie szeregu przykładowych mierników zdolności finansowej (np. poprzez wskazanie mierników ekonomicznych, które często świadczą o braku zdolności finansowej podmiotu). (...) Lista ta ma charakter narzędziowy, to znaczy powinna ułatwić podmiotom gospodarczym stwierdzenie, czy w danym momencie nastąpił stan niewypłacalności:

1. Kluczowe wskaźniki finansowe w co najmniej dwóch z obszarów płynności finansowej, zadłużenia, rentowności są istotnie niekorzystne w porównaniu do analogicznych wskaźników dla większości konkurentów dłużnika prowadzących tę samą lub podobną działalność, co faktycznie wykonywana przez dłużnika w okresie ostatnich 24 miesięcy.
2. Wycofanie lub udokumentowany zamiar wycofania istotnego finansowania dłużnika przez wierzycieli w okresie ostatnich 12 miesięcy.
3. Odejście kluczowego personelu kierowniczego i brak następców w okresie ostatnich 12 miesięcy.
4. Utrata przez dłużnika rynku zbytu, praw majątkowych lub głównego dostawcy, podstawowych dla jego faktycznie wykonywanej działalności w okresie ostatnich 12 miesięcy.
5. Toczące się w stosunku do dłużnika postępowanie sądowe lub administracyjne, które w przypadku uprawdopodobnionego niekorzystnego rozstrzygnięcia spowoduje powstanie zobowiązań, których dłużnik nie będzie w stanie uregulować.
6. Brak regulowania wynagrodzeń pracowników lub składek na ubezpieczenia społeczne przez dłużnika w okresie ostatnich 12 miesięcy.
7. Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazuje systematyczny spadek przez co najmniej ostatnie 24 miesiące oraz jest niski w porównaniu do stanu wykazywanego przez konkurentów dłużnika prowadzących tę samą lub podobną działalność, co faktycznie wykonywana przez dłużnika.
8. Utrzymywanie się straty podatkowej w rozumieniu Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych lub Ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przez co najmniej ostatnie 24 miesiące.
9. Nastąpiła istotna utrata wartości majątku dłużnika w okresie ostatnich 12 miesięcy.
10. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania przekraczają wartość aktywów, przy czym zobowiązania, rezerwy na zobowiązania i aktywa są rozumiane tak jak w Ustawie o rachunkowości.

„Prawo restrukturyzacyjne” (warsztaty)

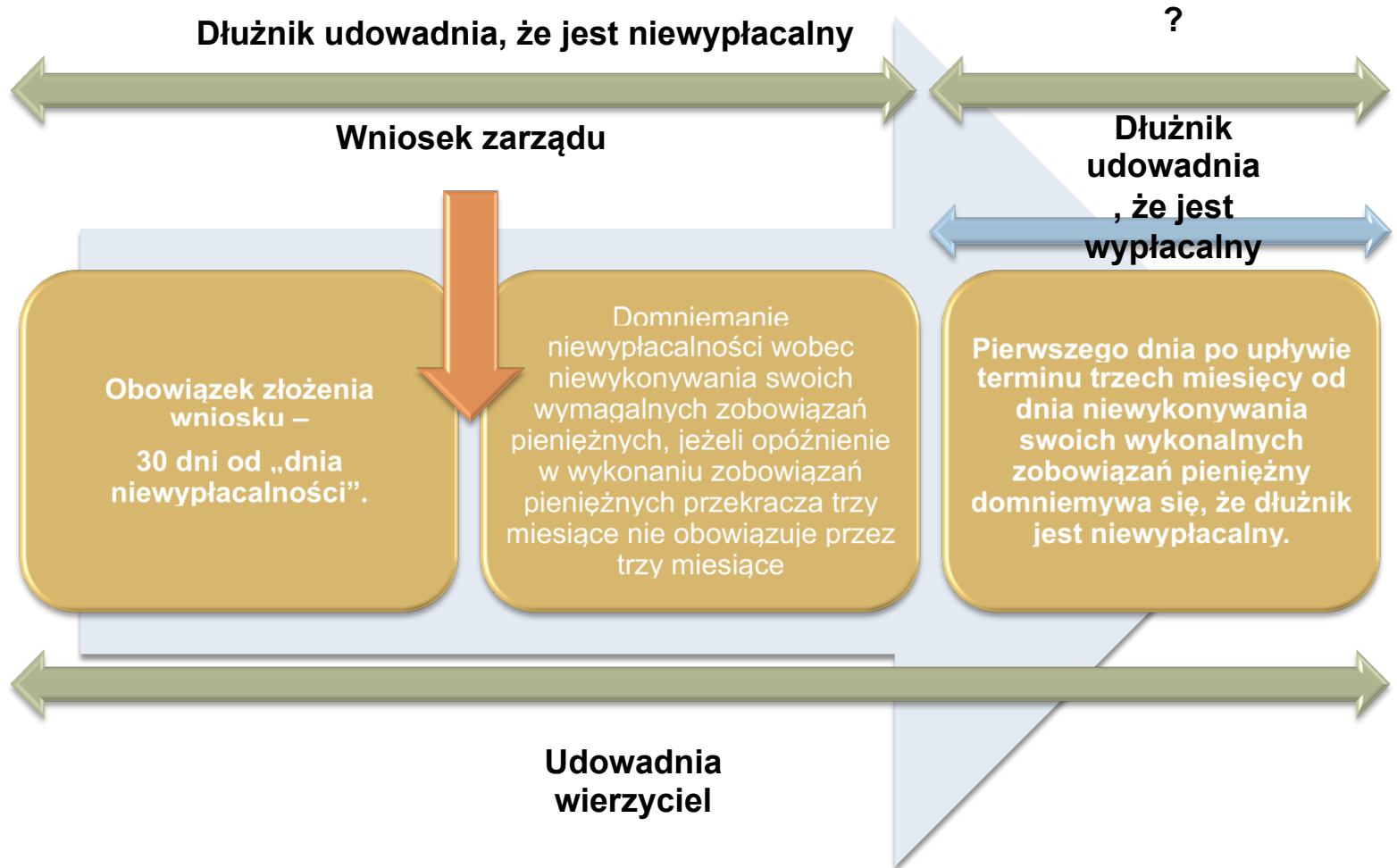
III. Odpowiedzialność członka zarządu za niezłożenie wniosku w terminie w kontekście przepisów k.s.h. i badanie przestanki niewypłacalności i zagrożenia niewypłacalnością

Subsydiarna odpowiedzialność członków zarządów po 1 stycznia 2016 r.

Art. 21 PrU

1. Dłużnik jest obowiązany, nie później niż **trzydziestu dni od dnia**, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wnioski o ogłoszenie upadłości.
2. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa **na każdym, kto na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania, samodzielnie lub łącznie z innymi osobami**.
3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wskutek niezłożenia wniosku w terminie określonym w ust. 1, **chyba że nie ponoszą winy**. Osoby te mogą uwolnić się od odpowiedzialności, w szczególności jeżeli wykażą, że w terminie określonym w ust. 1 **otwarcie postępowanie restrukturyzacyjne albo zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu**.
- 3a. **W przypadku dochodzenia odszkodowania przez wierzyciela niewypłacalnego dłużnika domniemywa się, że szkoda, o której mowa w ust. 3, obejmuje wysokość niezaspokojonej wierzytelności tego wierzyciela wobec dłużnika.**
5. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, **gdy prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego**, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.

Subsydiarna odpowiedzialność członków zarządów po 1 stycznia 2016 r.

Subsydiarna odpowiedzialność członków zarządów po 1 stycznia 2016 r.

Art. 25a Ustawy o KRS

1. Sąd rejestrowy wszczyna z urzędu postępowanie o rozwiązanie podmiotu wpisanego do Rejestru bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, w przypadku gdy:

- 1) **oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości lub umarzając postępowanie upadłościowe, sąd upadłościowy stwierdzi, że zgromadzony w sprawie materiał daje podstawę do rozwiązania bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego;**
- 2) **oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości lub umorzono postępowanie upadłościowe z tego powodu, że majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania;**

Art. 13 PrU

2a. Oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, sąd ustala, czy materiał zgromadzony w sprawie daje podstawę do rozwiązania podmiotu wpisanego do Krajowego Rejestru Sądowego bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego.

Subsydiarna odpowiedzialność członków zarządów po 1 stycznia 2016 r.

Art. 299 KSH

§ 1. Jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

§ 2. Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli **wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym samym czasie wydano postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo o zatwierdzeniu układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewydania postanowienia o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego albo niezatwierdzenia układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu wierzyciel nie poniósł szkody.**

§ 3. Przepisy § 1 i § 2 nie naruszają przepisów ustanawiających dalej idącą odpowiedzialność członków zarządu.

§ 4. Osoby, o których mowa w § 1, nie ponoszą odpowiedzialności za niezłożenie wniosku o ogłoszenie upadłości w czasie, gdy **prowadzona jest egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa, na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, jeżeli obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości powstał w czasie prowadzenia egzekucji.**

Subsydiarna odpowiedzialność członków zarządów po 1 stycznia 2016 r.

Art. 116 Ordynacja podatkowa

§ 1. Za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono **wniosek o ogłoszenie upadłości lub w tym czasie zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne** w rozumieniu ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. poz. 978) albo **zatwierdzono układ w postępowaniu o zatwierdzenie układu**, o którym mowa w ustawie z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne, albo

b) **niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez jego winy**;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

§ 1a. Jeżeli obowiązek zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości **powstał i istniał wyłącznie w czasie, gdy prowadzona była egzekucja przez zarząd przymusowy albo przez sprzedaż przedsiębiorstwa na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego**, uznaje się, że **niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu, o którym mowa w § 1.**

Upadłość konsumencka - badanie moralności płatniczej Dłużnika

Art. 491⁴ PrU

1. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli dłużnik **doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień** umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.
2. Sąd oddala wniosek o ogłoszenie upadłości, jeżeli **w okresie dziesięciu lat przed dniem** zgłoszenia wniosku:
 - 3) **dłużnik**, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszenie upadłości,
– **chyba że przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.**

„Prawo upadłościowe” (warsztaty)

IV. Kumulacja wniosków o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego, w tym legitymacja Prokuratora na etapie postępowania w przedmiocie otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego

Pierwszeństwo restrukturyzacji

Art. 9a p.u.

Nie można ogłosić upadłości przedsiębiorcy w okresie od otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego do jego zakończenia lub prawomocnego umorzenia.

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 11. W przypadku złożenia wniosku restrukturyzacyjnego i wniosku o ogłoszenie upadłości, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny.

Prawo upadłościowe

Art. 9b. 1. W przypadku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego, w pierwszej kolejności rozpoznaje się wniosek restrukturyzacyjny.

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 12. 1. - Sąd restrukturyzacyjny zawiadamia sąd upadłościowy o złożeniu wniosku restrukturyzacyjnego.

Art. 12. 2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości

Prawo upadłościowe

Art. 9b.2. Sąd upadłościowy wstrzymuje rozpoznanie wniosku o ogłoszenie upadłości do czasu wydania prawomocnego orzeczenia w sprawie wniosku restrukturyzacyjnego.
Wstrzymanie rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości nie wyłącza możliwości zabezpieczenia majątku.

W Kodeksie postępowania cywilnego ustawodawca wprowadził pojęcie „wstrzymania rozpoznania sprawy”, „wstrzymania postępowania” lub „wstrzymania dokonania czynności” .

Zgodnie z art. 124 § 1 zd. 2 k.p.c. sąd może wstrzymać rozpoznanie sprawy aż do prawomocnego rozstrzygnięcia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, jak również środka odwoławczego od odmowy ich ustanowienia i w związku z tym nie wyznaczać rozprawy, a wyznaczoną rozprawę odwołać lub odroczyć.

W tym przypadku uważa się, że wstrzymanie rozpoznania sprawy nie wymaga wydawania postanowienia ale polega na powstrzymaniu się przez sąd od podejmowania jakichkolwiek czynności prowadzących do rozstrzygnięcia sprawy (T.Demendecki [w:] A. Jakubecki (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, 2012, komentarz do art. 124 k.p.c., LEX/el.)

Zgodnie z art. 172 k.p.c, który reguluje kwestię wpływu wniosku o przywrócenie terminu na bieg postępowania sąd, stosownie do okoliczności, może wstrzymać postępowanie lub wykonanie orzeczenia.

Jak się wskazuje w literaturze z treści tego przepisu wynika obowiązek sądu wydania postanowienia.

Z kolei, zgodnie z art. 767² § 2 k.p.c wniesienie skargi na czynności komornika nie wstrzymuje postępowania egzekucyjnego ani wykonania zaskarżonej czynności, chyba że sąd zawiesi postępowanie lub wstrzyma dokonanie czynności. Również na gruncie tego przepisu wskazuje się, że sąd wstrzymuje dokonanie czynności poprzez wydanie postanowienia.

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 12. 3. W przypadku gdy wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, sąd upadłościowy wydaje postanowienie o przejęciu wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem.

Prawo upadłościowe

Art. 9b. 3. Jeżeli wstrzymaniu rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości sprzeciwia się interes ogółu wierzycieli, przepisu ust. 2 nie stosuje się. W takiej sytuacji sąd upadłościowy wydaje postanowienie o **przejęciu wniosku o ogłoszenie upadłości** i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia jednym postanowieniem. Sąd upadłościowy rozpoznaje wnioski w składzie właściwym dla rozpoznania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Prawo restrukturyzacyjne

Art. 12.4. Jeżeli przejęcie wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości prowadzioby do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie wydaje postanowienia o przejęciu wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania z wnioskiem o ogłoszenie upadłości i rozpoznaje wniosek o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia sąd restrukturyzacyjny.

Prawo upadłościowe

Art. 9b. 4. Jeżeli przejęcie wniosku o ogłoszenie upadłości i wniosku restrukturyzacyjnego do wspólnego rozpoznania prowadzioby do znacznego opóźnienia wydania orzeczenia w przedmiocie ogłoszenia upadłości, ze szkodą dla wierzycieli, a podstawy restrukturyzacji przedstawione przez dłużnika we wniosku restrukturyzacyjnym są znane sądowi upadłościowemu, sąd upadłościowy nie wydaje postanowienia o przejęciu wniosków do wspólnego rozpoznania i rozpoznaje wniosek o ogłoszenie upadłości, o czym zawiadamia sąd restrukturyzacyjny.”;

Art. 13 p.r. Jeżeli została ogłoszona upadłość dłużnika, sąd restrukturyzacyjny wstrzymuje rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego do czasu uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

Sąd restrukturyzacyjny odmawia zatwierdzenia układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu albo odmawia otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego w przypadku uprawomocnienia się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.

„Prawo upadłościowe” (warsztaty)

V. Legitymacja procesowa podmiotów zagranicznych do składania wniosku o otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego i upadłościowego

„Prawo upadłościowe” (warsztaty)

Postępowanie o zatwierdzenie warunków sprzedaży – tzw. Pre-pack

Pre-packi, czyli szybciej sprzedać się nie da.

Etapy prac nad wprowadzeniem rozwiązań z zakresu przygotowanej likwidacji:

Okres prac	Etap prac	Prepacki	Treść
V-XII 2012	Obrady Zespołu ds. nowelizacji prawa upadłościowego i naprawczego	Dyskutowane	
XII 2012	Rekomendacje zmian Zespołu ds. nowelizacji prawa upadłościowego i naprawczego		
VII 2013	Konsultacje projektu założeń do projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne		
I 2014	Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu założeń do projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne		IV.2 Projektu
IX 2014	Przyjęcie przez Radę Ministrów projektu ustawy Prawo restrukturyzacyjne		Art. 56a-56h p.u.
II-VI 2015	Prace parlamentarne nad projektem ustawy Prawo restrukturyzacyjne		Art. 56a-56h p.u.

Pre-packi, czyli szybciej sprzedać się nie da.

Proponuje się wprowadzenie regulacji, która pozwoli dłużnikowi na złożenie wraz z wnioskiem o ogłoszenie upadłości wniosku o sprzedaż w ramach postępowania upadłościowego przedsiębiorstwa lub zorganizowanej jego części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa. Sprzedaż taka miałaby skutki sprzedaży egzekucyjnej. Warunkiem uzyskania zgody na sprzedaż w tym trybie będzie wycena majątku objętego wnioskiem dokonana przez biegłego. W razie uzyskania zgody na sprzedaż, syndyk po ogłoszeniu upadłości zawrze umowę sprzedaży a uzyskane środki wpłyną do masy upadłości i zostaną przeznaczone na zaspokojenie wierzycieli.

Celem przygotowanej likwidacji jest szybsze i pełniejsze zaspokojenie wierzycieli oraz znaczne skrócenie czasu trwania postępowania upadłościowego.

Pre-packi, czyli szybciej sprzedać się nie da.

Warunki gry – czyli proszę obstawiać...

Art. 56c. PrU

[Cena sprzedaży wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym – **stawiam na czarne**]

1. Sąd **uwzględnia** wnioszek o zatwierdzenie warunków sprzedaży, jeżeli cena jest wyższa niż kwota możliwa do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszona o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie.

[Cena sprzedaży zbliżona (wyższa, niższa, lub równa kwocie możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym – **stawiam na czerwone**)]

2. Sąd **może** uwzględnić wnioszek, jeżeli cena jest **zbliżona** do kwoty możliwej do uzyskania w postępowaniu upadłościowym przy likwidacji na zasadach ogólnych, pomniejszonej o koszty postępowania, które należałoby ponieść w związku z likwidacją w takim trybie, jeżeli przemawia **za tym ważny interes publiczny lub możliwość zachowania przedsiębiorstwa dłużnika.**

Kto gra?

Art. 56a. PrU

1. **Do wniosku** o ogłoszenie upadłości może być dołączony wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży przedsiębiorstwa dłużnika lub jego zorganizowanej części lub składników majątkowych stanowiących znaczną część przedsiębiorstwa.
3. Do **wniosku** o zatwierdzenie warunków sprzedaży dołącza się opis i oszacowanie składnika objętego wnioskiem sporządzone przez osobę wpisaną na listę biegłych sądowych.

Art. 56b. PrU

[„Podmioty powiązane” grają zawsze tylko **na czarne**]

1. Sprzedaż, o której mowa w niniejszym dziale, na rzecz podmiotów wskazanych **w art. 128 dopuszczalna jest wyłącznie po cenie sprzedaży nie niższej niż cena oszacowania**. Cenę oszacowania ustala sąd na podstawie dowodu z opinii biegłego.

[„Podmioty niepowiązane” grają na **czarne** albo na **czerwone**]

2. Wnioskodawca i potencjalny nabywca składają oświadczenie, czy między nimi a dłużnikiem nie zachodzą stosunki, o których mowa w art. 128.

Kto jest krupierem?

Kto jest krupierem?

Art. 56d. PrU

1. Uwzględniając wniosek, **sąd w postanowieniu o ogłoszeniu upadłości zatwierdza warunki sprzedaży**, określając co najmniej cenę oraz nabywcę mienia będącego przedmiotem sprzedaży, o której mowa w niniejszym dziale. W postanowieniu sąd może także odwołać się do warunków sprzedaży określonych w projekcie umowy.
2. Na postanowienie oddalające wniosek o zatwierdzenie warunków sprzedaży zażalenie przysługuje wnioskodawcy, **a na postanowienie uwzględniające wniosek - każdemu z wierzycieli. Zażalenie można wnieść w terminie tygodnia od dnia obwieszczenia w Rejestrze.**

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

W Kasynie zawsze ktoś wygrywa

W Kasynie zawsze ktoś wygrywa

	Postępowania restrukturyzacyjne	Pre-pack
Kontrola wierzycieli	Wierzyciele w postępowaniu restrukturyzacyjnym mają więcej czasu na kontrolę efektywności proponowanego sposobu restrukturyzacji. Czas przekłada się na możliwość szerszej weryfikacji	Wierzyciele na etapie zatwierdzania warunków sprzedaży mają niezwykle ograniczoną możliwość kontroli efektywności restrukturyzacji – stają się uczestnikami postępowania na etapie zażaleniowym
Kontrola Sądu	Porównywalna – wiedza Sądu jest pochodną wiedzy zgromadzonej przez nadzorcę/zarządcę/syndyka oraz doświadczenia życiowego Sądu	
Kontrola przez nadzorcę/zarządcę/syndyka	Nadzorca/zarządca mają możliwość dokonywania szerokiej oceny efektywności restrukturyzacji w czasie	Weryfikacja dokonywana przez syndyka ma ograniczone możliwości czasowe na kontrolę transakcji
Ryzyko gospodarcze	Powodzenie restrukturyzacji jest rozciągnięte w czasie zależy od aktywności Dłużnika i Wierzycieli. Istnieje możliwość „przeszacowania” efektywności restrukturyzacji” zarówno na etapie jej otwierania, jak i negocjowania układu, jak i wykonywania układu	Nie występuje – możliwość przeprowadzenia restrukturyzacji jest uzależniona od aktywności Wierzyciela – jeżeli nie zaskarży on restrukturyzacji jest ona zakończona w krótkim czasie

W Kasynie zawsze ktoś wygrywa

	Postępowania restrukturyzacyjne	Pre-pack
Efektywność	Zasada: „pieniądza pracującego w czasie”	Zasada: „pieniądź szybko wzięty, to pieniądz dwa razy wzięty”
Koszty	Mogą być znaczne, są trudne do oszacowania – są zależne od powodzenia restrukturyzacji, ale mogą też obejmować koszty upadłości	Są wiadome z góry i nie mogą „niespodziewanie wzrosnąć”
Doniosłość społeczna	Porównywalna – ochrona miejsc pracy zależy od założeń restrukturyzacji	
Pozycja Dłużnika	Porównywalna – to Dłużnik decyduje o metodzie restrukturyzacji	
Ekspozycja finansującego	Czas utwardzania się zabezpieczeń	Znikoma – możliwość zablokowania środków finansowych na czas rozpatrywania sporu

Podsumowanie

- Postępowania restrukturyzacyjne i pre-pack nie dają Wierzycielowi możliwości jasnego przewidywania każdego wyniku restrukturyzacji.
- Wynik szacowany jest w oparciu o obiektywne kryteria tylko w ograniczonym zakresie – pozostałe kwestie to czysta ocena:

Dlaczego Kasyno zawsze wygrywa?

Ponieważ ma dostęp do nieograniczonej ilości gotówki.

Dlaczego Wierzyciel może przegrać?

Bo nie posiada narzędzi, środków i wiedzy do analizowania wszystkich działań restrukturyzacyjnych Dłużnika i innych Wierzycieli – a gdzieś pod stołem może być ukryty magnes.

Konkluzja

Szansa na zobiektywizowanie wyniku i uczynienie z restrukturyzacji narzędzi prawnych dających nie para-probabilistyczny a przewidywalny wynik ekonomiczny:

- **zwiększenie przepływu informacji z dokonywanych opinii i ocen;**
- **agregacja wiedzy i doświadczenia związanego z oceną i wyceną przedsiębiorstw w ujęciu czasowym, branżowym, geograficznym i strukturalnym;**
- **badania ekonomiczne restrukturyzacji *ex ante* i *ex post*.**

Właściwość miejscowa i rzeczowa sądu upadłościowego

Art. 19 [Właściwość sądu]

1. Sprawy o ogłoszenie upadłości rozpoznaje sąd właściwy dla głównego ośrodka podstawowej działalności dłużnika.
 - 1a. Głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest miejsce, w którym dłużnik regularnie zarządza swoją działalnością o charakterze ekonomicznym i które jako takie jest rozpoznawalne dla osób trzecich.
 - 1b. W przypadku osoby prawnej oraz jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest **miejsce siedziby**.
 - 1c. W przypadku osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą lub zawodową domniemywa się, że głównym ośrodkiem jej podstawowej działalności jest główne miejsce wykonywania działalności gospodarczej lub zawodowej; w przypadku każdej innej osoby fizycznej domniemywa się, że głównym ośrodkiem podstawowej działalności jest **miejsce zwykłego pobytu tej osoby**.
3. Jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej głównego ośrodka podstawowej działalności, właściwy jest sąd miejsca zwykłego pobytu albo siedziby dłużnika, a jeżeli dłużnik nie ma w Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zwykłego pobytu albo siedziby, właściwy jest sąd, w którego obszarze **znajduje się majątek dłużnika**.
4. Jeżeli okaże się, że właściwy jest inny sąd, sprawę przekazuje się temu sądowi. Na postanowienie o przekazaniu sprawy nie przysługuje zażalenie. Postanowienie to wiąże sąd, któremu sprawa została przekazana. Czynności dokonane w sądzie niewłaściwym pozostają w mocy.

Wniosek o ogłoszenie upadłości w złej wierze

Art. 29a [Niedopuszczalność cofnięcia wniosku o ogłoszenie upadłości]

1. Sąd może uznać cofnięcie wniosku o ogłoszenie upadłości za niedopuszczalne, jeżeli prowadziłyby to do pokrzywdzenia wierzycieli.
2. Wykonanie przez dłużnika zobowiązań wobec wnioskodawcy po złożeniu wniosku o ogłoszenie upadłości nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania.

Art. 34 [Skutki wniosku złożonego w złej wierze]

1. W przypadku złożenia przez wierzyciela wniosku w złej wierze, sąd, oddalając wniosek o ogłoszenie upadłości, obciąży wierzyciela kosztami postępowania i może nakazać wierzycielowi złożenie publicznego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie.
2. W przypadku oddalenia wniosku wierzyciela o ogłoszenie upadłości złożonego w złej wierze, dłużnikowi, a także osobie trzeciej przysługuje przeciwko wierzycielowi roszczenie o naprawienie szkody.

Masa upadłości

Art. 61 [Masa upadłości] Z dniem ogłoszenia upadłości majątek upadłego staje się masą upadłości, która służy zaspokojeniu wierzycieli upadłego.

Art. 62 [Skład masy] W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63-67a.

Art. 63 [Wyłączenia]

1. Nie wchodzi do masy upadłości:

- 1) mienie, które jest wyłączone od egzekucji według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822, 1823, 1860 i 1948);
- 2) wynagrodzenie za pracę upadłego w części niepodlegającej zajęciu;
- 3) kwota uzyskana z tytułu realizacji zastawu rejestrowego lub hipoteki, jeżeli upadły pełnił funkcję administratora zastawu lub hipoteki, w części przypadającej zgodnie z umową powołującą administratora pozostałym wierzycielom.

2. Uchwała zgromadzenia wierzycieli może wyłączyć z masy upadłości inne składniki mienia upadłego.

Masa upadłości

Art. 69 [Spis inwentarza]

1. Ustalenie składu masy upadłości następuje przez sporządzenie spisu inwentarza oraz spisu należności. W spisie inwentarza syndyk ujmuje prawa, objęte ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne zgromadzone w kasie i na rachunkach bankowych. Spis należności sporządza się na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych.

1a. Jeżeli syndyk na podstawie ksiąg upadłego oraz dokumentów bezspornych ustali, że w skład masy upadłości wchodzi ruchomości, nieruchomości oraz środki pieniężne, których syndyk nie objął, sporządza ich spis. W miarę ich obejmowania albo uzyskiwania ich równowartości syndyk składa uzupełnienie spisu inwentarza.

1b. Do składników majątkowych, których syndyk nie objął na skutek czynności bezskutecznych, przepis ust. 1a stosuje się odpowiednio.

(...)

1e. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór spisów, o których mowa w ust. 1-1c, mając na uwadze zakres informacji, których umieszczenie w spisach jest niezbędne dla oceny składu masy upadłości, a także czytelność oraz kompletność spisów.

2. Wraz ze spisem inwentarza dokonuje się oszacowania majątku wchodzącego do masy upadłości.

3. Domniemywa się, że rzeczy znajdujące się w posiadaniu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości należą do majątku upadłego.

Masa upadłości

Art. 70 [Składniki podlegające wyłączeniu] Składniki mienia nienależące do majątku upadłego podlegają wyłączeniu z masy upadłości.

Art. 72 [Żądanie wydania mienia lub świadczenia wzajemnego] Osoba, której przysługuje prawo do mienia podlegającego wyłączeniu, może żądać jego wydania lub świadczenia wzajemnego za jednoczesnym zwrotem wydatków na utrzymanie tego mienia lub na uzyskanie świadczenia wzajemnego poniesionych przez upadłego lub z masy upadłości.

Art. 73 [Wniosek o wyłączenie z masy]

1. We wniosku o wyłączenie z masy upadłości należy zgłosić wszelkie twierdzenia, zarzuty i dowody na ich poparcie pod rygorem utraty prawa powoływania ich w toku dalszego postępowania, chyba że powołanie ich we wniosku było niemożliwe.
2. Sędzia-komisarz rozpoznaje wniosek o wyłączenie z masy upadłości w terminie jednego miesiąca od dnia jego złożenia po wysłuchaniu syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy.

Masa upadłości

Art. 74 [Powództwo o wyłączenie]

1. W razie oddalenia wniosku o wyłączenie z masy upadłości wnioskodawca może w drodze powództwa żądać wyłączenia mienia z masy upadłości.
2. Powództwo wnosi się do sądu upadłościowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia postanowienia sędziego-komisarza o odmowie wyłączenia z masy upadłości.
3. Powództwo może być oparte wyłącznie na twierdzeniach i zarzutach zgłoszonych we wniosku o wyłączenie z masy upadłości. Inne twierdzenia i zarzuty mogą być zgłoszone tylko wtedy, gdy powód wykaże, że ich wcześniejsze zgłoszenie było niemożliwe. Niezależnie od wyniku sprawy sąd obciąży powoda kosztami procesu, jeżeli powołał nowe dowody istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, których nie zgłosił we wniosku o wyłączenie.
4. Sąd może zabezpieczyć powództwo przez ustanowienie zakazu zbywania lub obciążania mienia objętego żądaniem wyłączenia z masy upadłości.

Prawo zarządu nad majątkiem

Art. 75 [Prawo zarządu]

1. Z dniem ogłoszenia upadłości upadły traci prawo zarządu oraz możliwość korzystania z mienia wchodzącego do masy upadłości i rozporządzania nim.
2. Sędzia-komisarz określa zakres i czas korzystania przez upadłego lub osoby mu bliskie, którzy w dacie ogłoszenia upadłości zamieszkiwali w mieszkaniu znajdującym się w lokalu lub w budynku wchodzącym do masy upadłości, z tego mieszkania.

Art. 77 [Nieważność czynności upadłego]

1. Czynności prawne upadłego dotyczące mienia wchodzącego do masy upadłości są nieważne.
2. Na wniosek osoby trzeciej sędzia-komisarz może nakazać zwrot na jej rzecz z masy upadłości jej świadczenia wzajemnego, które osoba ta świadczyła w związku z dokonaniem przez nią z upadłym czynności prawnej, o której mowa w ust. 1. Do zwrotu tego świadczenia stosuje się odpowiednio przepisy o nienależnym świadczeniu.
3. Zwrot świadczenia, o którym mowa w ust. 2, można nakazać, jeżeli czynność prawna została podjęta po ogłoszeniu upadłości i przed obwieszczeniem w Rejestrze postanowienia o ogłoszeniu upadłości, a osoba trzecia przy zachowaniu należytej staranności nie mogła wiedzieć o ogłoszeniu upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza osobie tej przysługuje zażalenie.

Zakaz obciążania składników masy upadłości

Art. 81 [Hipoteka; zastaw]

1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

1a. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić na składnikach masy upadłości hipoteki przymusowej ani zastawu skarbowego, także dla zabezpieczenia wierzytelności powstałej po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82 [Postanowienie o wykreśleniu wpisu z urzędu] Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Zakaz obciążania składników masy upadłości

Art. 81 [Hipoteka; zastaw]

1. Po ogłoszeniu upadłości nie można obciążyć składników masy upadłości hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym lub hipoteką morską w celu zabezpieczenia wierzytelności powstałej przed ogłoszeniem upadłości.

1a. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić na składnikach masy upadłości hipoteki przymusowej ani zastawu skarbowego, także dla zabezpieczenia wierzytelności powstałej po ogłoszeniu upadłości.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli wniosek o wpis hipoteki został złożony w sądzie co najmniej na sześć miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 82 [Postanowienie o wykreśleniu wpisu z urzędu] Wpis w księdze wieczystej lub rejestrze dokonany z naruszeniem art. 81 podlega wykreśleniu z urzędu. Podstawą wykreślenia jest postanowienie sędziego-komisarza stwierdzające niedopuszczalność wpisu. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 83 [Nieważność postanowień] Postanowienia umowy zastrzegające na wypadek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości lub ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły, są nieważne.

Art. 84 [Bezskuteczność czynności prawnej]

1. Postanowienie umowy, której stroną jest upadły, uniemożliwiające albo utrudniające osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.
2. Umowa przeniesienia własności rzeczy, wierzytelności lub innego prawa zawarta w celu zabezpieczenia wierzytelności jest skuteczna wobec masy upadłości, jeżeli została zawarta w formie pisemnej z datą pewną.
3. Umowa ustanawiająca zabezpieczenie finansowe na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych dla swojej skuteczności wobec masy upadłości nie wymaga zachowania formy pisemnej z datą pewną.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 91 [Wymagalność zobowiązań]

1. Zobowiązania pieniężne upadłego, których termin płatności świadczenia jeszcze nie nastąpił, stają się wymagalne z dniem ogłoszenia upadłości.
2. Zobowiązania majątkowe niepieniężne zmieniają się z dniem ogłoszenia upadłości na zobowiązania pieniężne i z tym dniem stają się płatne, chociażby termin ich wykonania jeszcze nie nastąpił.

Art. 92 [Odsetki od wierzytelności]

1. Z masy upadłości mogą być zaspokojone odsetki od wierzytelności, należne od upadłego, za okres do dnia ogłoszenia upadłości.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy odsetek od wierzytelności zabezpieczonych hipoteką, wpisem w rejestrze, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym albo hipoteką morską. Odsetki te mogą być zaspokojone tylko z przedmiotu zabezpieczenia.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 93 [Potrącenie wierzytelności]

1. Potrącenie wierzytelności upadłego z wierzytelnością wierzyciela jest dopuszczalne, jeżeli obie wierzytelności istniały w dniu ogłoszenia upadłości, chociażby termin wymagalności jednej z nich jeszcze nie nastąpił.
2. Do potrącenia przedstawia się całkowitą sumę wierzytelności upadłego, a wierzytelność wierzyciela tylko w wysokości wierzytelności głównej wraz z odsetkami naliczonymi do dnia ogłoszenia upadłości.
3. Jeżeli termin płatności nieoprocentowanego długu upadłego w dniu ogłoszenia upadłości nie nastąpił, do potrącenia przyjmuje się sumę należności zmniejszoną o odsetki ustawowe, nie wyższe jednak niż sześć procent, za czas od dnia ogłoszenia upadłości do dnia płatności i nie więcej niż za okres dwóch lat.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 94 [Dopuszczalność potrącenia]

1. Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli dłużnik upadłego nabył wierzytelność w drodze przelewu lub indosu po ogłoszeniu upadłości albo nabył ją w ciągu ostatniego roku przed dniem ogłoszenia upadłości, wiedząc o istnieniu podstawy do ogłoszenia upadłości.

2. Potrącenie jest dopuszczalne, jeżeli nabywca stał się wierzycielem upadłego wskutek spłacenia jego długu, za który odpowiadał osobiście albo określonymi przedmiotami majątkowymi, i jeżeli nabywca w czasie, gdy przyjął odpowiedzialność za dług upadłego, nie wiedział o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości. Potrącenie jest zawsze dopuszczalne, jeżeli przyjęcie odpowiedzialności nastąpiło na rok przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 95 [Dopuszczalność potrącenia] Potrącenie nie jest dopuszczalne, jeżeli wierzyciel stał się dłużnikiem upadłego po dniu ogłoszenia upadłości.

Art. 96 [Oświadczenie wierzyciela] Wierzyciel, który chce skorzystać z prawa potrącenia, składa o tym oświadczenie nie później niż przy zgłoszeniu wierzytelności.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 97 [Dochodzenie roszczenia] Roszczenie wynikające z umowy zawartej w wyniku przyjęcia oferty złożonej przez upadłego może być przez wierzyciela dochodzone w postępowaniu upadłościowym tylko wtedy, gdy oświadczenie o przyjęciu oferty zostało złożone upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości.

Art. 98 [Wykonanie zobowiązania przez syndyka]

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości zobowiązania z umowy wzajemnej nie zostały wykonane w całości lub części, syndyk może, za zgodą sędziego-komisarza, wykonać zobowiązanie upadłego i zażądać od drugiej strony spełnienia świadczenia wzajemnego lub od umowy odstąpić ze skutkiem na dzień ogłoszenia upadłości.

1a. Wydając zgodę, o której mowa w ust. 1, sędzia-komisarz kieruje się celem postępowania upadłościowego, biorąc także pod uwagę ważny interes drugiej strony umowy.

1b. Na postanowienie sędziego-komisarza zażalenie przysługuje upadłemu oraz drugiej stronie umowy.

1c. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości upadły był stroną umowy innej niż umowa wzajemna, syndyk może od umowy odstąpić, chyba że ustawa przewiduje inny skutek. Przepisy ust. 1-1b stosuje się odpowiednio.

2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej z datą pewną, syndyk w terminie trzech miesięcy oświadczy na piśmie, czy od umowy odstępuje, czy też żąda jej wykonania. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od umowy.

3. Druga strona, która ma obowiązek spełnić świadczenie wcześniej, może wstrzymać się ze spełnieniem świadczenia, do czasu spełnienia lub zabezpieczenia świadczenia wzajemnego. Prawo to drugiej stronie nie przysługuje, jeżeli w czasie zawarcia umowy wiedziała lub wiedzieć powinna o istnieniu podstaw do ogłoszenia upadłości.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 99 [Odstąpienie syndyka od umowy] Jeżeli syndyk odstępuje od umowy, druga strona nie ma prawa do zwrotu spełnionego świadczenia, chociażby świadczenie to znajdowało się w masie upadłości. Strona może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu wykonania zobowiązania i poniesionych strat, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.

Art. 100 [Prawo żądania zwrotu]

1. Sprzedawca może żądać zwrotu rzeczy ruchomej - także papierów wartościowych - wysłanej upadłemu bez otrzymania ceny, jeżeli rzecz ta nie została objęta przed ogłoszeniem upadłości przez upadłego lub przez osobę upoważnioną przez niego do rozporządzania rzeczą. Prawo żądania zwrotu służy także komisantowi, który wysłał rzecz upadłemu.
2. Sprzedawca lub komisant, któremu rzecz została zwrócona, zwraca koszty, które zostały poniesione lub mają być poniesione, oraz otrzymane zaliczki.
3. Syndyk może jednak rzecz zatrzymać, jeżeli zapłaci lub zabezpieczy należną od upadłego cenę i koszty. Prawo to przysługuje syndykowi w terminie miesiąca od dnia żądania zwrotu.

Art. 101 [Skuteczność zastrzeżenia prawa własności]

1. Zastrzeżone w umowie sprzedaży na rzecz sprzedawcy prawo własności nie wygasa z powodu ogłoszenia upadłości nabywcy, jeżeli jest skuteczne wobec jego wierzycieli według przepisów Kodeksu cywilnego.

2. *(uchylony)*

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 102 [Wygaśnięcie umowy zlecenia]

1. Zawarte przez upadłego umowy zlecenia lub komis, w których upadły był dającym zlecenie lub komitentem, a także umowy o zarządzanie papierami wartościowymi upadłego wygasają z dniem ogłoszenia upadłości. Wierzytelność z tytułu poniesionej wskutek tego straty może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym.
2. Od zawartych przez upadłego umów zlecenia lub komis, w których upadły był przyjmującym zlecenie lub komisantem, można odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania.

Art. 105 [Wygaśnięcie umowy pożyczki] W razie upadłości jednej ze stron umowy pożyczki, umowa pożyczki wygasa, gdy przedmiot pożyczki nie został jeszcze wydany.

Art. 106 [Obowiązek zapłaty czynszu za najem rzeczy ruchomej] Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu rzeczy ruchomej za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia upadłości, nie zwalnia najemcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 107 [Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości]

1. Umowa najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego wiąże strony, jeżeli przedmiot umowy przed ogłoszeniem upadłości został wydany najemcy lub dzierżawcy.
2. Pobranie z góry przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości czynszu najmu za czas dłuższy niż trzy miesiące, a czynszu dzierżawy za czas dłuższy niż sześć miesięcy, licząc w obu przypadkach od dnia ogłoszenia upadłości, jak również rozporządzanie tym czynszem, nie zwalnia najemcy lub dzierżawcy od obowiązku zapłaty czynszu do masy upadłości.

Art. 108 [Skutki sprzedaży nieruchomości] Sprzedaż przez syndyka w toku postępowania upadłościowego nieruchomości upadłego wywołuje takie same skutki w stosunku do umowy najmu lub dzierżawy, jak sprzedaż w postępowaniu egzekucyjnym.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 109 [Wypowiedzenie umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości]

1. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy nieruchomości upadłego z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Sędzia-komisarz może wydać postanowienie, jeżeli trwanie umowy utrudnia likwidację masy upadłości albo gdy czynsz najmu lub dzierżawy odbiega od przeciętnych czynszów za najem lub dzierżawę nieruchomości tego samego rodzaju. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
2. Druga strona rozwiązywanej umowy może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania umowy najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.
3. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 110 [Odstąpienie od umowy]

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości przedmiot najmu lub dzierżawy nie był jeszcze wydany upadłemu, każda ze stron może odstąpić od umowy najmu lub dzierżawy nieruchomości zawartej przez upadłego jako najemcę lub dzierżawcę. Oświadczenie o odstąpieniu powinno być złożone w terminie dwóch miesięcy od dnia ogłoszenia upadłości.
2. Odstąpienie od umowy nie pociąga za sobą obowiązku odszkodowania.
3. Jeżeli przedmiot najmu lub dzierżawy w dniu ogłoszenia upadłości był już wydany upadłemu, syndyk może wypowiedzieć umowę najmu lub dzierżawy, także wtedy, gdy wypowiedzenie tej umowy przez upadłego nie było dopuszczalne. Jeżeli umowa dotyczy nieruchomości, w której prowadzone było przedsiębiorstwo upadłego, wypowiedzenie następuje z zachowaniem trzymiesięcznego terminu wypowiedzenia, a w innych przypadkach - z zachowaniem terminu ustawowego, chyba że terminy wypowiedzenia przewidziane w umowie są krótsze.
4. Rozwiązanie umowy nie może nastąpić przed upływem terminu, za który czynsz zapłacono z góry. Na podstawie postanowienia sędziego-komisarza syndyk wypowiada umowę najmu lub dzierżawy przed terminem, jeżeli dalsze trwanie umowy utrudniałoby prowadzenie postępowania upadłościowego, w szczególności gdy prowadzi do zwiększenia kosztów upadłości. Na postanowienie sędziego-komisarza przysługuje zażalenie.
5. Wynajmujący lub wydzierżawiający może dochodzić w postępowaniu upadłościowym odszkodowania z powodu rozwiązania najmu lub dzierżawy przed terminem przewidzianym w umowie, jednak za czas nie dłuższy niż dwa lata, pomniejszonego o rozliczenie nakładów upadłego podnoszących wartość przedmiotu najmu lub dzierżawy.
6. Do najmu lub dzierżawy przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 110a [Odstąpienie od umowy o zakazie konkurencji]

1. Syndyk może odstąpić z dniem ogłoszenia upadłości od umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 2016 r. poz. 1666), bez prawa do odszkodowania.
2. W przypadku sprzedaży przedsiębiorstwa upadłego w całości odpowiedzialność za zobowiązania upadłego z umowy o zakazie konkurencji, o której mowa w art. 101² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, przechodzi na nabywcę przedsiębiorstwa, chyba że syndyk wcześniej odstąpił od umowy.

Art. 111 [Wygaśnięcie umowy kredytu]

1. Z dniem ogłoszenia upadłości umowa kredytu wygasa, jeżeli przed tym terminem kredytodawca nie przekazał środków pieniężnych do dyspozycji upadłego. Kredytodawca może dochodzić naprawienia szkody w postępowaniu upadłościowym, zgłaszając te wierzytelności sędziemu-komisarzowi.
2. W razie oddania do dyspozycji upadłego przed dniem ogłoszenia upadłości części środków pieniężnych, upadły traci prawo do żądania wypłaty części nieprzekazanej.

Skutki ogłoszenia upadłości co do zobowiązań upadłego

Art. 116 [Majątkowe roszczenia małżonka] Roszczenia małżonka upadłego wynikające z umowy majątkowej małżeńskiej mogą być uwzględnione tylko wówczas, gdy była ona zawarta co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

⁷⁾ Art. 112 w brzmieniu ustawy z dnia 9.03.2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 791), która wchodzi w życie 29.04.2017 r.

Stosunki majątkowe małżeńskie w upadłości

Art. 124 [Ustanie wspólności majątkowej]

1. Z dniem ogłoszenia upadłości jednego z małżonków powstaje między małżonkami rozdzielność majątkowa, o której mowa w art. 53 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 oraz z 2016 r. poz. 406, 1177 i 1271). Jeżeli małżonkowie pozostawali w ustroju wspólności majątkowej, majątek wspólny małżonków wchodzi do masy upadłości, a jego podział jest niedopuszczalny.
2. *(uchylony)*
3. Małżonek upadłego może dochodzić w postępowaniu upadłościowym należności z tytułu udziału w majątku wspólnym, zgłaszając tę wierzytelność sędziemu-komisarzowi.
4. Domniemywa się, że majątek wspólny powstały w okresie prowadzenia przedsiębiorstwa przez upadłego został nabyty ze środków pochodzących z dochodów tego przedsiębiorstwa.
5. Do masy upadłości nie wchodzi przedmioty służące wyłącznie małżonkowi upadłego do prowadzenia działalności gospodarczej lub zawodowej, choćby były objęte majątkową wspólnością małżeńską, z wyjątkiem przedmiotów majątkowych nabytych do majątku wspólnego w ciągu dwóch lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Stosunki majątkowe małżeńskie w upadłości

Art. 125 [Ustanowienie rozdzielności majątkowej]

1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej na podstawie orzeczenia sądu w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości, chyba że pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej został złożony co najmniej na dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
2. Po ogłoszeniu upadłości nie można ustanowić rozdzielności majątkowej z datą wcześniejszą niż data ogłoszenia upadłości.
3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy rozdzielność majątkowa powstała z mocy prawa w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w wyniku rozwodu, separacji albo ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków, chyba że pozew lub wniosek w sprawie został złożony co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Art. 126 [Umowa majątkowa znosząca wspólność]

1. Ustanowienie rozdzielności majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, gdy umową majątkową ograniczono wspólność majątkową.

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 144 [Postępowanie sądowe i administracyjne]

1. Po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko niemu.
2. Postępowania, o których mowa w ust. 1, syndyk prowadzi na rzecz upadłego, lecz w imieniu własnym.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do postępowań w sprawach o należne od upadłego alimenty oraz renty z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Art. 145 [Podjęcie postępowania]

1. Postępowanie sądowe, administracyjne lub sądownoadministracyjne w sprawie wszczętej przeciwko upadłemu przed dniem ogłoszenia upadłości o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, może być podjęte przeciwko syndykowi tylko w przypadku, gdy w postępowaniu upadłościowym wierzytelność ta po wyczerpaniu trybu określonego ustawą nie zostanie umieszczona na liście wierzytelności.

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 146 [Zawieszenie egzekucji]

1. Postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości. Postępowanie to umarza się z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego nie stoi na przeszkodzie przysądzeniu własności nieruchomości, jeżeli przybicia prawomocnie udzielono przed ogłoszeniem upadłości, a nabywca egzekucyjny wpłaci w terminie cenę nabycia.
2. Sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu egzekucyjnym, a jeszcze niewydane, przelewa się do masy upadłości po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości.
 - 2a. Sumy uzyskane ze sprzedaży w postępowaniu egzekucyjnym składników majątkowych obciążonych rzeczowo traktuje się w postępowaniu upadłościowym jak sumy uzyskane z likwidacji obciążonych rzeczowo składników masy upadłości.
3. Po dniu ogłoszenia upadłości niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy upadłości oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku upadłego, z wyjątkiem zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Wpływ ogłoszenia upadłości na postępowania sądowe i administracyjne

Art. 147 [Zapis na sąd polubowny] Do postępowań przed sądami polubownymi przepisy art. 174 § 1 pkt 4 i 5 oraz art. 180 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania cywilnego, a także art. 144 i art. 145 stosuje się odpowiednio.

Art. 147a [Odstąpienie od zapisu na sąd polubowny]

1. Jeżeli w dniu ogłoszenia upadłości postępowanie przed sądem polubownym nie zostało wszczęte, za zgodą sędziego-komisarza syndyk może odstąpić od zapisu na sąd polubowny, jeżeli dochodzenie roszczenia przed sądem polubownym utrudnia likwidację masy upadłości, w szczególności gdy stan masy uniemożliwia pokrycie kosztów wszczęcia i prowadzenia postępowania przed sądem polubownym.
2. Na żądanie drugiej strony złożone w formie pisemnej syndyk w terminie trzydziestu dni oświadczy na piśmie, czy odstępuje od zapisu na sąd polubowny. Niezłożenie w tym terminie oświadczenia przez syndyka uważa się za odstąpienie od zapisu na sąd polubowny.
3. Druga strona może odstąpić od zapisu na sąd polubowny, gdy syndyk mimo tego, że nie odstąpił od zapisu na sąd polubowny, odmówi udziału w kosztach postępowania przed sądem polubownym.
4. Na skutek odstąpienia zapis na sąd polubowny traci moc.

Koszty postępowania upadłościowego

Art. 230 [Pojęcie kosztów i wydatków]

1. Do kosztów postępowania zalicza się wydatki bezpośrednio związane z zabezpieczeniem, zarządem i likwidacją masy upadłości, w szczególności wynagrodzenie syndyka oraz jego zastępcy, wynagrodzenia osób zatrudnionych przez syndyka oraz należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne od wynagrodzeń tych osób, wynagrodzenie i wydatki członków rady wierzycieli, wydatki związane ze zgromadzeniem wierzycieli, koszty archiwizacji dokumentów upadłego, korespondencji, ogłoszeń, podatki i inne daniny publiczne związane z likwidacją masy upadłości.

2. Do innych zobowiązań masy upadłości zalicza się wszystkie niewymienione w ust. 1 zobowiązania masy upadłości powstałe po ogłoszeniu upadłości, w szczególności należności ze stosunku pracy przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości, zobowiązania z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia masy upadłości, zobowiązania z zawartych przez upadłego przed ogłoszeniem upadłości umów, których wykonania zażądał syndyk, inne zobowiązania powstałe z czynności syndyka oraz przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości renty z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci i renty z tytułu zamiany uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Dane o upadłości konsumenckiej

Upadłość konsumencka od marca 2009 r. do marca 2016 r.

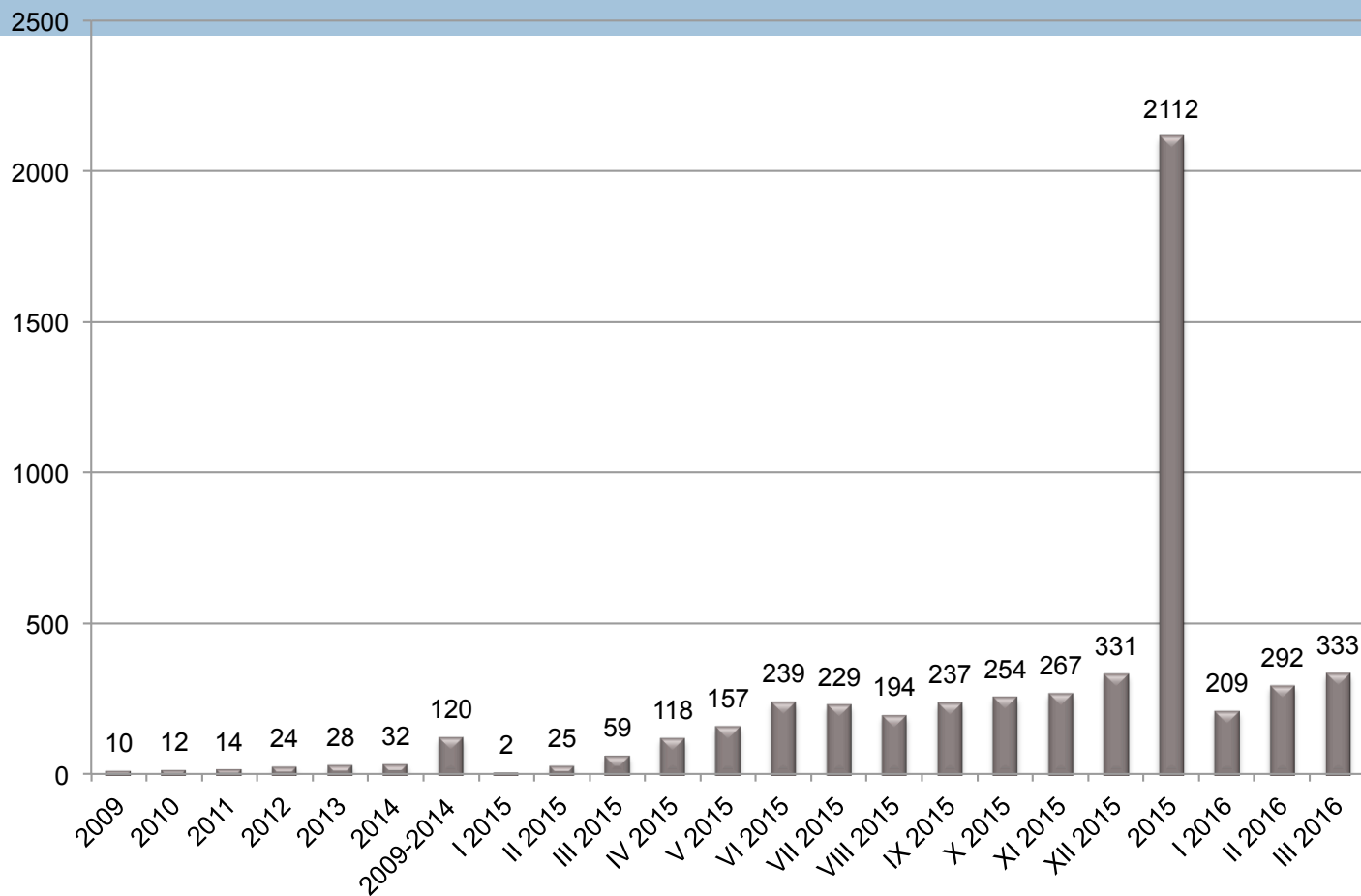
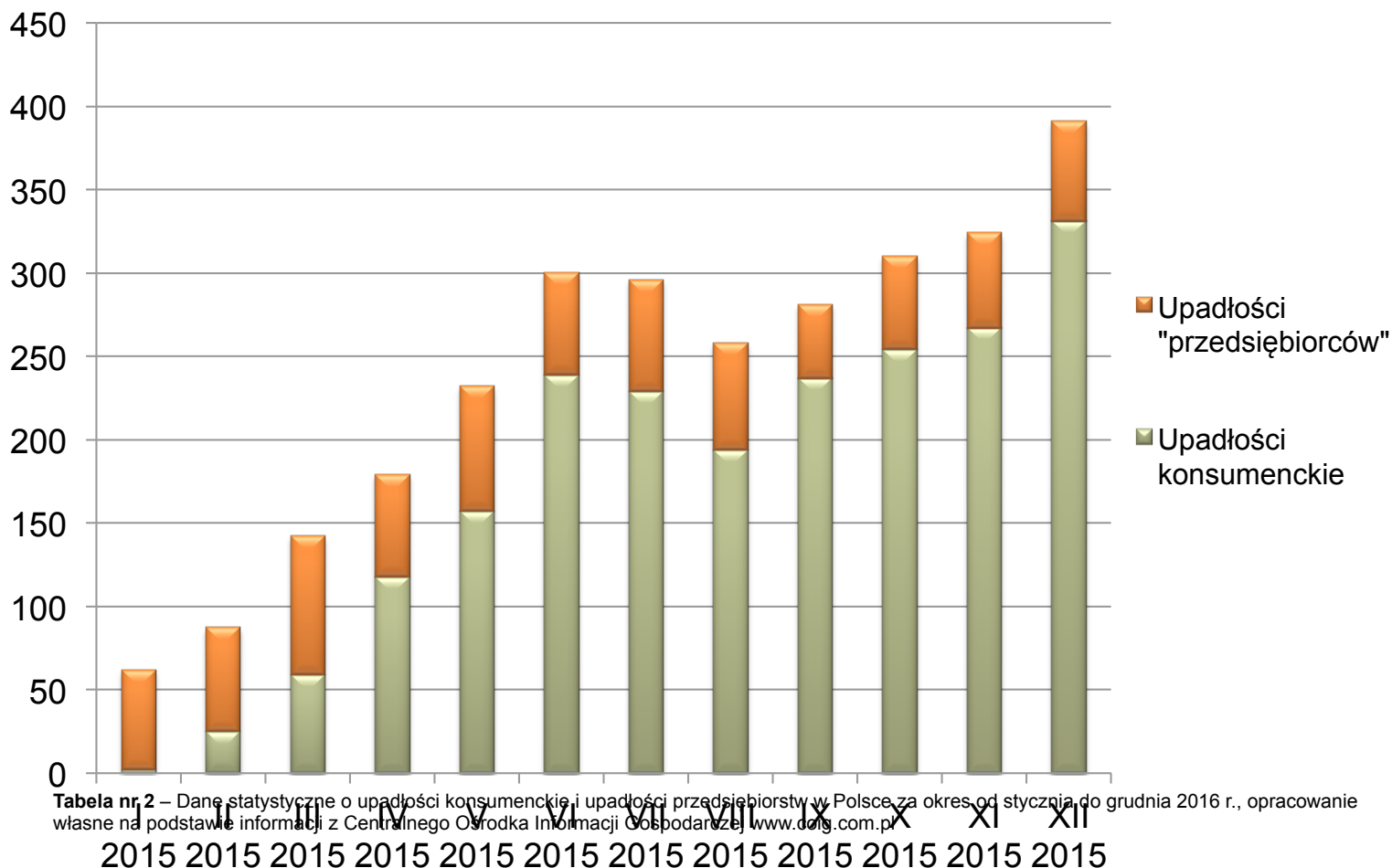

Tabela nr 1 – Dane statystyczne o upadłości konsumenckiej w Polsce za okres od 1 marca 2009 r. do marca 2016r., opracowanie własne na podstawie Ewidencji spraw upadłościowych w latach 2009-2014 oraz Sprawozdania MS-S20UN w sprawach upadłościowych i naprawczych (według właściwości rzeczowej), Informator Statystyczny Wymiaru Sprawiedliwości, www.isws.ms.gov.pl oraz informacji z Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej www.coig.com.pl

Upadłość konsumencka i upadłość przedsiębiorców od stycznia do grudnia 2015 r.

Upadłość konsumencka od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r.

- Najmłodszy upadły ma **11 lat (długi spadkowe)**, najstarszy **86 lat**;
- Upadłość ogłasza jest częściej w stosunku do **kobiet (56,5%)**, niż w stosunku do mężczyzn (43,5%);
- Kategorie wiekowe upadłych konsumentów: 20-29 lat (ok 5%), **30-39% (ok. 25%)**, **40-49 lat (ok. 25%)**, 50-59 lat (ok. 21%), 60-69 lat (ok. 18%), 70-79 lat (ok. 5,5%);
- Spadła ilość wniosków zwracanych;
- W okresie I-VI 2015 r. w Sądzie Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, X Wydziale Gospodarczym ds. upadłościowych i naprawczych **oddalono 29 wniosków, 1 odrzucono, zaś 186 rozpoznano pozytywnie**;

Upadłość konsumencka od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r.

- W okresie I-VI 2015 r. w Sądzie Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, X Wydziale Gospodarczym ds. upadłościowych i naprawczych **współczynnik wniosków oddalonych na ogół merytorycznie rozpoznanych wynosił 13%**, zaś w okresie 2009-2014 współczynnik ten w całej Polsce wynosił **90%**;
- W większości upadłości suma wierzytelności wynosiła **(a.) między kilka a kilkadziesiąt tysięcy, (b.) 90-150 tys. złotych**, stosunkowo rzadko suma wierzytelności wynosiła kilkaset tysięcy;
- Wnioski często składają **małżonkowie a coraz częściej osoby, które wróciły do Polski albo w Polsce wykazują swoje COMI.**
- **Rekordowa ilość udzielanych kredytów i pożyczek konsumpcyjnych na jednego dłużnika, względem którego ogłoszono upadłość: ponad 80 zobowiązań.**

Upadłość konsumencka od stycznia 2015 r. do grudnia 2015 r.

Województwo	Liczba upadłości [LU]	LU procentowo	stopa bezrobocia - listopad 2014
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	33	2,61	18,3
KUJAWSKO-POMORSKIE	91	7,21	15,4
ZACHODNIOPOMORSKIE	90	7,13	15,2
PODKARPACKIE	45	3,56	14,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE	38	3,01	13,9
PODLASKIE	16	1,27	12,9
LUBUSKIE	25	1,98	12,6
LUBELSKIE	40	3,17	12,5
ŁÓDZKIE	85	6,73	11,9
OPOLSKIE	15	1,19	11,7
POMORSKIE	41	3,25	11,2
DOLNOŚLĄSKIE	84	6,65	10,6
MAZOWIECKIE	354	28,03	9,8
MAŁOPOLSKIE	49	3,88	9,7
ŚLĄSKIE	137	10,85	9,6
WIELKOPOLSKIE	120	9,5	7,7

Źródła: Informacje z Centralnego Ośrodka Informacji Gospodarczej www.coig.com.pl oraz dane GUS.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

7. grzechów upadłości konsumenckiej z perspektywy wierzyciela

1. Upadłość konsumencka jako sprawa gospodarcza

- 1 Zgodnie z ustawą z dnia 24 maja 1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych sprawy o ogłoszenie upadłości konsumenckiej są sprawami gospodarczymi;
- 2 W dniu 18 grudnia 2015 r. Minister Sprawiedliwości wydał rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie przekazania niektórym sądom okręgowym i sądom rejonowym rozpoznawania spraw gospodarczych z obszarów właściwości innych sądów okręgowych i sądów rejonowych, **które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.** w związku z powyższą reorganizacją część etatów sędziów upadłościowych i restrukturyzacyjnych pozostanie w wydziałach gospodarczych-procesowych.
- 3 Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych - wnioski o zatwierdzenie układu w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia układu i otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego są sprawami pilnymi (tak jak sprawy o areszt, wnioski o zabezpieczenie, wniosku o nadanie klauzuli wykonalności - § 2 pkt 5) lit. I rozporządzenia).

W latach 2009-2012 ogłaszano średnio **770** upadłości (w tym konsumenckich), w 2015 ogłoszono łącznie **2.862**, w tym upadłości konsumenckie, a więc o **270% więcej spraw**, przy zmniejszonej obsadzie sędziowskiej.

2. Kiedy opłaca mi się upaść

Przykład 1:

Jeżeli suma długu dłużnika jest większa od sumy jego majątku, a w ramach wykonywania planu spłaty dłużnik zachowa więcej środków, niż w ramach postępowania egzekucyjnego.

Przykład 2:

Jeżeli w skład majątku upadłego wchodzi tylko nieruchomość o wartości 200.000 zł, zaś zgłoszone wierzytelności stanowią: (i) wierzytelność względem banku w kwocie 300.000 zł, zabezpieczona hipoteką na nieruchomości do kwoty 250.000 zł oraz (ii) pozostałe wierzytelności wierzycieli na kwotę 10.000 zł może okazać się, że opłacalne będzie zawarcie układu.

W wypadku sprzedaży nieruchomości z uzyskanej sumy mogą zostać bowiem zaspokojone koszty likwidacji tego przedmiotu oraz inne koszty postępowania upadłościowego w wysokości nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji (art. 345-346 p.u.) oraz kwota odpowiadająca przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy (art. 491¹³ p.u.).

Zakładając, że kwota przyznana przez sąd na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych wyniesie 1.000 zł miesięcznie, to dłużnik, w celu zaspokojenia wierzytelności wierzycieli w całości, w ramach planu spłaty musiałby wypracować i przeznaczać na ten cel 4.277,77 zł miesięcznie.

$$((300.000 \text{ zł [wierzytelność banku]} + 10.000 \text{ zł [inne wierzytelności]}) - (200.000 \text{ zł [wartość nieruchomości]} - (24 \times 1.000 \text{ zł [kwota na potrzeby mieszkaniowe]})) - 20.000 \text{ zł [koszty likwidacji majątku]}) / 36 \text{ [maksymalny czas wykonywania planu spłaty w miesiącach]} = 4.277,77 \text{ zł}$$

Kwota ta może być nieosiągalna dla niewypłacalnego dłużnika, jeśli weźmie się pod uwagę również konieczność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

W wypadku zawarcia układu na 20 lat, kwota miesięcznej spłaty wynosiłaby 1.291 zł, zaś dłużnik mógłby zachować swoją nieruchomość.

3. Kiedy nie chcę upaść jako przedsiębiorca?

Art. 8 [Zaprzestanie działalności gospodarczej]

1. Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która była przedsiębiorcą, także po zaprzestaniu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej, jeżeli od dnia wykreślenia z właściwego rejestru nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, które przestały być wspólnikami osobowych spółek handlowych.

Art. 9 [Niezarejestrowana działalność gospodarcza] Wierzyciel może złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości osoby fizycznej, która faktycznie prowadziła działalność gospodarczą, nawet wówczas gdy nie dopełniła obowiązku jej zgłoszenia we właściwym rejestrze, jeżeli od dnia zaprzestania prowadzenia działalności nie upłynął rok. Postępowanie toczy się według przepisów tytułu V części trzeciej.

3. Kiedy nie chcę upaść jako przedsiębiorca?

- 1 Zgodnie z art. 694⁵ § 1 k.p.c. wpis do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) następuje na podstawie postanowienia. Wpisem jest też wykreślenie (art. 20 ust. 4 z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym).
- 2 Zgodnie z art. 694⁵ § 2 k.p.c. postanowienia co do istoty sprawy są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z KRS.
- 3 Zgodnie z art. 20 ust. 1 UKRS wpis do rejestru polega na wprowadzeniu do systemu teleinformatycznego danych zawartych w postanowieniu sądu rejestrowego niezwłocznie po jego wydaniu.
- 4 Wpis do KRS jest więc odrębną czynnością sądu rejestrowego polegającą na prowadzeniu danych z postanowienia o wpisie do systemu teleinformatycznego.
- 5 Postanowienie o wpisie i sam wpis są dwiema odrębnymi czynnościami sądu rejestrowego, które powinny, ale nie muszą być dokonane w tym samym czasie, przy czym wydanie postanowienia o wpisie każdorazowo musi poprzedzać sam wpis. Zgodnie z ustawą roczny termin należy więc liczyć od daty wpisu (wykreślenia) do KRS, a nie od daty prawomocności postanowienia o wpisie.
- 6 Na gruncie ustawy z dnia 2 sierpnia 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej domniemywa się, że dane wpisane Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) są prawdziwe (art. 33 USDG).
- 7 Wpisem do CEiDG jest również wykreślenie wpisu (art. 25 ust. 4 USDG). Wpisy do CEiDG są czynnościami technicznymi, polegającymi na wprowadzeniu danych do systemu teleinformatycznego, które rzadko przybierają formę decyzji administracyjnej, stąd roczny termin należy liczyć od daty wpisu (wykreślenia) do CEiDG.

3. Kiedy nie chcę upaść jako przedsiębiorca?

Istotna zmiana

Od dnia 1 stycznia 2016 r. konsumencką zdolność upadłościową posiadają wszystkie osoby fizyczne, które faktycznie nie prowadzą działalności gospodarczej i nie są współnikami osobowych spółek handlowych, które ponoszą odpowiedzialność za zobowiązania spółki całym swoim majątkiem lub współnikami spółki partnerskiej, bez względu na treść wpisu we właściwym rejestrze (KRS, CEiDG). Istotny jest fakt nieprowadzenia działalności gospodarczej – okoliczność tę należy jednak w każdym wypadku udowodnić.

Okres zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej zgodnie uznaje się za czas, w którym osoba pozostaje przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43¹ k.c. W konsekwencji, osoby fizyczne, które zawiesiły swoją działalność gospodarczą, nie posiadają konsumenckiej zdolności upadłościowej, chyba że wykażą, że faktycznie zaprzestały jej prowadzenia.

Por. np.: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. II UK 377/10, Lex nr: 1212860: „zawieszenie działalności gospodarczej nie jest czasowym jej zaprzestaniem, ale jej ograniczeniem”.

4. Mój dom, moją twierdzą

Art. 491¹⁰ ust 2. p.u.

Jeżeli upadły nie wskaże lub nie wyda syndykowi całego majątku, niezbędnych dokumentów lub w inny sposób nie wykonuje ciężących na nim obowiązków, sąd, z urzędu albo na wniosek syndyka lub wierzyciela, po wysłuchaniu upadłego, syndyka, a w razie potrzeby także wierzycieli, umarza postępowanie, chyba że uchybienie przez upadłego ciężącym na nim obowiązkom nie jest istotne lub przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

Art. 14 ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i zmianie KC

1. W wyroku nakazującym opróżnienie lokalu sąd orzeka o uprawnieniu do otrzymania lokalu socjalnego bądź o braku takiego uprawnienia wobec osób, których nakaz dotyczy. Obowiązek zapewnienia lokalu socjalnego ciąży na gminie właściwej ze względu na miejsce położenia lokalu podlegającego opróżnieniu.

4. Sąd nie może orzec o braku uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego wobec:

- 1) kobiety w ciąży,
- 2) małoletniego, niepełnosprawnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej lub ubezwłasnowolnionego oraz sprawującego nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą,
- 3) obłożnie chorych,
- 4) emerytów i rencistów spełniających kryteria do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej,
- 5) osoby posiadającej status bezrobotnego.

Orzecznictwo i praktyka:

Z brzmienia art. 491⁴ ust. 2 p.u. wynika obowiązek, a nie jedynie uprawnienie sądu, do pominięcia przesłanek negatywnych, jeżeli z ustalonego stanu faktycznego wynika, że ogłoszenie upadłości jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi.

5. Banku – policz pieniądze

Art. 491¹³ ust 2. p.u.

Jeżeli w skład masy upadłości wchodzi lokal mieszkalny albo dom jednorodzinny, w którym zamieszkuje upadły, a konieczne jest zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych upadłego i osób pozostających na jego utrzymaniu, z sumy uzyskanej z jego sprzedaży wydziela się upadłemu kwotę odpowiadającą przeciętnemu czynszowi najmu lokalu mieszkalnego w tej samej lub sąsiedniej miejscowości za okres od dwunastu do dwudziestu czterech miesięcy.

(wartość nieruchomości w ramach sprzedaży w postępowaniu upadłościowym *
ok. 90%)

plus część środków uzyskanych z likwidacji majątku
plus część środków uzyskana w ramach planu spłaty -
minus od 12 do 24 przeciętnych czynszów najmu

wartość nieruchomości w ramach sprzedaży połączonej ze zwolnieniem z
długu

6. Tutaj wisiał telewizor

Źródło: http://www.leroymerlin.pl/files/media/image/982/1604982/gdzie_zawiesic_telewizor_1_2.jpg

7. Informacja to podstawa

Przykłady:

Osoba, która w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych swojej rodziny, z uwagi na brak środków, nie spłaca raty kredytu, co powoduje wymagalność całego kredytu i w konsekwencji niewypłacalność, nie doprowadza do swojej niewypłacalności z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa. Niespłacenie raty, co prawda jest zawinione, ale nie jest bezprawne.

Ocena zachowania w postaci wzięcia pożyczki, której nie będzie można spłacić powinno być inaczej oceniane w wypadku zawarcia takiej umowy przez 70 letniego emeryta, posiadającego wykształcenie zawodowe, względem którego zastosowano reklamę ekstensywną, a inaczej w wypadku 40 letniego pracownika banku, z wyższym wykształceniem ekonomicznym.

Patologiczna choroba alkoholowa albo hazardowa może uzasadniać ogłoszenie upadłości konsumenckiej, o ile zostanie wykazane, że dłużnik podejmował leczenie lub inne zachowania mające na celu uwolnienie się od nałogu.

(por.: Postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy, X Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i naprawczych z dnia 21 lipca 2015 r., sygn. X GU 776/15, niepublikowane).

„W przedmiotowej sprawie Sąd badając przyczyny powstania stanu niewypłacalności dłużnika doszedł do przekonania, że stan ten nie powstał z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa. Zobowiązania kredytowe stanowiące zasadniczą część zobowiązań dłużnika zostały zaciągnięte w okresie, gdy (...) prowadził jeszcze działalność. Skoro banki zdecydowały się udzielić dłużnikowi kredytów, musiał on wykazywać zdolność do spłacania tych zobowiązań.”

Postanowienia Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy, X Wydział Gospodarczy ds. upadłościowych i naprawczych z dnia 11 czerwca 2015 r., sygn. X GU 654/15, niepublikowane.

„Rażącym niedbalstwem jest zachowanie dłużnika, polegające na niedołożeniu należytej staranności wymaganej w danych okolicznościach, konieczne jest przy tym ustalenie, że w konkretnych okolicznościach danego przypadku dłużnik mógł zachować się z należyłą starannością. Zakwalifikowanie zachowania dłużnika jako rażącego niedbalstwa uniemożliwiają przykładowo błędne informacje, na podstawie których dłużnik podejmował decyzję lub fakt, że do nieostrożnego zachowania dłużnik został zmuszony warunkami, w jakich działał albo czynnikami wewnętrznymi.”

Postanowienia Sądu Okręgowego w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy z dnia 27 sierpnia 2015 r., sygn. VIII Gz 139/15, www.orzeczenia.ms.gov.pl.